

een uitgave van de gezamenlijke verenigingen van Anderen
nr. 252 mei 2022

Het Moesblad verschijnt 12x per jaar, en steeds op de 1^e woensdag van de maand.
Kopij voor Het Moesblad kan worden ingeleverd
vóór de laatste woensdag van de maand voorafgaand aan het verschijnen van de nieuwsbrief
bij Gert Olieman, Gevelakkers 22, Anderen, emailadres: moesblad@anderen.info.
Verantwoordelijkheid voor de tekst van de berichten berust bij de betrokken inzenders.
Rechtstreeks contact met Dorpsbelangen dient te worden opgenomen via:
www.anderen.info of dorpsbelangen@anderen.info

Activiteitenagenda

07 mei : Live at Olympus
08 mei : Tentoonstelling en dorpslunch
14 mei : Ophalen oud papier
21 mei : KRYSTL
04 Juni : VanWijck

ledere donderdagavond:
Biljarten in Oes Stee

Afvalwijzer mei

vrijdag 06 Oranje
maandag 09 Groen
zaterdag 14 Papier
vrijdag 20 Oranje
maandag 23 Groen
maandag 30 Grijs

Dorpslunch zondag 8 mei in/bij Oes Stee van 12.00 uur tot 13.30 uur.

Nog even een herinnering voor de dorps-
genoten die zich hebben opgegeven voor de
lunch.
Vergeet niet je eigen soepkom, bord, beker en
bestek mee te nemen!
We maken er een gezellige lunch van!

Groeten, de dorpslunchcommissie.

Tentoonstelling “Anderen voor, tijdens en na de Tweede Wereld- oorlog” op zondag 8 mei 2022

Op de dag van de dorpslunch organiseert de
SHA een expositie in Oes Stee in het kader
van “75 jaar bevrijding”, met (veelal) niet
eerder getoonde documenten, materialen,
foto's en voorwerpen uit de jaren '30 en '40
van de vorige eeuw die een beeld geven van
de oorlogstijd in ons dorp, waarbij bepaalde
zaken ook in breder perspectief geplaatst
worden.
Iedereen is welkom om, voor of na de lunch,
een kijkje te komen nemen. De toegang is
gratis (een kop koffie of thee ook).
Bezoekers die niet meedoen aan de lunch zijn
uiteraard ook van harte welkom.
We zijn open van 10:00 – 17:00.

Het bestuur van de Stichting Historie Anderen

IJsvereniging Kleuvenveen

Oudpapier
Zaterdag **14 mei** wordt het oud papier weer
opgehaald.
Het papier graag voor 13.00 uur aan de weg.

Het bestuur

Pasen 2022

Met prachtig weer was er op 1^e paasag weer neut'n schiet'n in drie boerderijen en Oes Stee. Er waren 61 deelnemers die er een gezellige middag van maakten.

En de volgende prijzen waren te verdelen: Denise Boer 245 punten 1^e Prijs, Trijn Pranger 163 punten 2^e prijs, Elles Jonkers 162 punten 3^e prijs, en de poedelprijs ging naar Tineke Post met min 54 punten. Alle deelnemers bedankt, en hopelijk tot volgend jaar.

Nieuws over het Oostermoerfeest

Er wordt volop geklust. Iedereen doet er alles aan om de straten in Eext te laten stralen tijdens de Oostermoerfeestweek. En prachtige wagens worden er gebouwd! Ook door Anderen en Eextertzandvoort. Er zijn 20 wagens aangemeld voor de optocht. Dus dat belooft iets moois.

Kaartverkoop gestart

Her en der worden nog een paar puntjes op de i gezet, maar de programmering is rond. De ticketverkoop voor de feestavonden op 8 en 9 juli gebeurt digitaal via ticketservice Eventree. Heeft u hier moeite mee en wilt u kaarten bestellen, neem dan gerust contact met ons op. Wij helpen u graag. Daarnaast maken we op vrijdagochtend een muzikaal reisje door de tijd met het Duo Golden Oldies. Kaarten hiervoor hoeven niet digitaal te worden gekocht. Deze kaarten zijn verkrijgbaar in Onze winkel in Eext voor € 15,- per kaart. Dit is inclusief koffie, drankje en lunch.

Kinderen aan het poten

Zo'n 65 kinderen hebben afgelopen week een pootaardappel, een emmer en grond van ons ontvangen. Met daarbij uitleg hoe aardappelen groeien en hoe ze een aardappelplant moeten verzorgen. We hebben 'vroeg' poters meegegeven, zodat we tijdens de Oostermoerweek hopelijk samen met de kinderen kunnen gaan oogsten.

Wordt partner van de Club van Vijftig!

Iedereen moet van de Oostermoerfeesten kunnen genieten, dat is ons motto. Daarom houden we de entreprijzen zo laag mogelijk. De organisatie verloopt prima. Maar het financiële deel is lastig. Door de omstandigheden van de afgelopen jaren lopen de kosten hoger op en verwachten we dat de sponsorgelden een stuk minder zijn.

Er is echter een grandioos idee ontstaan: de 'Club van Vijftig'!

Iedereen die het Oostermoerfeest een warm hart toedraagt, kan partner worden. Na betaling van € 50,- is partnerschap van de Club van Vijftig een feit. Dit is een eenmalige bijdrage, alleen geldig voor het Oostermoerfeest '22. Hiervoor komt uw naam op een 'Club-van-Vijftigbord' tijdens het Oostermoerfeest '22 en u ontvangt een extra brede welkomstlach van de organisatie en al die mensen die hierdoor van het feest kunnen genieten.

U kunt heel eenvoudig partner worden, door € 50,- over te maken op NL18RABO0316203823 o.v.v. Club van Vijftig. Of neem contact op met onze penningmeester Bert de Jonge via 06 25 24 04 55 of eext@oostermoerfeest.nl en kies zelf hoe u wilt betalen. Na betaling ontvangt u een bewijs.

Vragen?

We proberen u regelmatig op deze manier bij te praten over de Oostermoerfestiviteiten. Neem gerust contact met ons op, als u vragen heeft. Dit kan via Dina 06 51943768 of eext@oostermoerfeest.nl. Of trek gewoon iemand van de organisatie aan de mouw. Eext: Dina Mennega, Marten Hilbolling, Annie Smit, Roelof Jan Tienkamp, Marc Nijhof en Cora Kuiper. Anderen: Egbert Regien, Roelie Smelt, Coba Boer en Luchienes Lesschen (Rolde) Eextertzandvoort: Bert de Jonge, John Koop en Marjan Kroeze.

Wij zijn te volgen via instagram, twitter, facebook en de website oostermoerfeest.nl

Oostermoer 2022

De wagen maakt mooie vorderingen. Het houtwerk staat in de grondverf en de eerste panelen zijn voorzien van tekeningen en belettering. Een aantal panelen is verhuisd naar Oes stee, hier worden de zaden op de borden geplakt. Een uitdagende klus omdat zaden plakken niet onze dagelijkse bezigheid is. Maar langzamerhand komen we er achter wat wel en wat niet werkt. De klusavonden zijn nog steeds elke maandag- en woensdagavond. Er wordt vanaf 18:30 uur aan de wagen gewerkt aan 't Loeg 11. U bent van harte welkom om een kijkje te komen nemen, een kopje koffie te komen drinken of nog leuker, om een handje mee te helpen. Loop gerust eens binnen!

De decoraties voor de wagen laten nog een beetje op zich wachten. Want wat is nu precies de goede maat?

Alle objecten moeten in verhouding bij elkaar passen en ook nog eens zichtbaar zijn van een afstandje. Iets om goed over na te denken. Een aantal mensen hebben aangegeven te willen helpen met het maken van de objecten, maar hier kunnen natuurlijk altijd helpende handen bij. Laat het ons weten of u ook iets wilt doen.

Verder zijn wij op zoek naar gratis materialen. Heeft u nog restjes kippengaas, piepschuim, hout, verf of stof voor het maken van ooievaar, uil, wolf, schapen, bever, mensen, fietsen, motoren en nog veel meer. Kom op de klusavond langs en vraag of het gebruikt kan worden. (dit om te voorkomen dat we met te veel afval blijven zitten).

Oostermoer is een traditie voor en door het dorp. Laten we met elkaar een lange traditie in stand te houden. Kom langs en doe mee!

met groet, Daan, Sander, Denise, Harry, Egbert, Janna, Geertje en Elles

Elles: 06-20461442

Geertje: 06-55766883

STICHTING HISTORIE ANDEREN

Deze keer een delicaat onderwerp, namelijk de NSB in Anderen. Voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog stemden veel inwoners van Anderen (73%) en de gemeente Anloo (39%) op de NSB terwijl in de rest van Nederland dit veel minder was (8%). Anderen had de hoogste score van Nederland! In dit artikel een korte toelichting hoe dat zo heeft kunnen komen.

DE NSB IN ANDEREN

De Bond Landbouw en Maatschappij

In de jaren 30 van de vorige eeuw heerste er een landbouwcrisis. Vooral de toch al arme provincie Drenthe werd hard getroffen door de landbouwcrisis, met name de allerarmste gemeente Anloo. Boeren konden de pacht van hun land niet meer betalen en producten leverden weinig op. Ook de inwoners van Anderen, overwegend boerenbevolking, werden zwaar getroffen. Dit illustreert het volgende verhaal.

Een boerenzoon uit Anderen ging op een dag naar de markt te Assen, om daar te trachten 13 biggen te verkopen. Maar hij was niet de enige die daar op die dag probeerde te handelen. Er was geen belangstelling!

Toen hij even in het marktcafé een kopje koffie had gekocht en bij zijn hok terugkeerde kwam hij er al snel achter dat hij nu 18 biggen bezat. Iemand had een deel van zijn onverkoopbare voorraad in zijn hok gedumpt! Aan het einde van de markt keerde hij met die 18 in Anderen terug, tot grote woede van zijn ouders.

De armoede had tot gevolg dat landbouwers zich gingen verenigen in actie- en crisis-comités. In 1933 werd in Meppel de Nationale Bond 'Landbouw en Maatschappij' opgericht. Dit was een organisatie van boeren die zich richtte op verbetering van de economische en sociale positie van de boeren.

In de jaren dertig werd de Bond L&M als een heel fatsoenlijke beweging beschouwd. 50 boeren uit Andere traden toe tot de Bond L&M.

Er werd veel propaganda (vooroordelende reclame) gevoerd om leden te winnen.

Er werden, naar Duits voorbeeld, landdagen (bijeenkomst van ideologisch gelijkgezinden uit een bepaald gebied) georganiseerd en er werd tot 1940 een tijdschrift uitgegeven.

De Bond L&M verkreeg binnen de kortste tijd ongekend veel leden in heel Nederland.

Dankzij zeer begaafde sprekers werden tot in de kleinste dorpen vergaderingen gehouden. In de zandverstuiving van Rolde werd enkele jaren jaarlijks een landdag van de Bond L&M gehouden, welke door enorm veel bezoekers werden bijgewoond. In ons archief hebben wij een foto van drie jongedames uit Anderen, die daar hielpen in de bediening.

NSB

NSB is de afkorting van Nationaal Socialistische Beweging, een politieke partij die is opgericht in 1931. In Duitsland had een dergelijke partij, de NSDAP van Adolf Hitler al veel succes. De NSB ging uit van het leidersbeginsel en was sterk antidemocratisch. De leider moest zorgen voor een krachtig staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht en orde, en solidariteit van alle bevolkingsgroepen. Groepsbelang diende boven het persoonlijke belang te gaan. Extreem rechts zou men nu zeggen.

Het door leider Mussert geschreven Program was grotendeels een vertaling van dat van Hitlers NSDAP, maar rassenleer en antisemitisme ontbraken er vooralsnog in. De NSB speelde in op de ontevredenheid onder de Nederlandse bevolking en beloofde betere tijden. De NSB was populair onder middenstanders, ambtenaren, boeren, militairen en onder enkele beter gesitueerden.

Er heerste verbittering en ontevredenheid onder de landbouwers omdat ze door de heersende politiek niet gehoord werden.

Omdat de NSB qua gedachtegoed niet veel afweek van de Bond L&M werd de invloed van de NSB op de boeren in Anderen steeds groter.

In het voorjaar van 1935 werden in Anderen de boeren door middel van het blazen op de boerhoorn opgetrommeld om zich op de brink te verzamelen om te luisteren naar een propaganda-toespraak van NSB-boerenleider Dieters uit Annerveen. Dieters was een intelligente en charismatische man, een goede organisator, en een begaafd spreker die als het ware 'de vissen uit het water kon praten'. Hij hield een enthousiaste toespraak en eindigde met de woorden: 'Mensen, stem op de NSB, want dan komen er veel betere tijden.'

Het resultaat was dat door de landdagen in Rolde en dit soort bijeenkomsten in 1935 bijna 73% (86 personen) van de inwoners van Anderen voor de NSB koos.

Mede een van de redenen dat zoveel mensen op de NSB stemden was dat bijna niemand een band had met een andere partij.

In Anderen maakten toen enkele rijkere, eigenerfde en conservatieve boeren de dienst uit en die adviseerden op de NSB te stemmen. Het aantal gereformeerden en hervormden in Anderen was op één hand te tellen en omdat bijna iedereen in de landbouw werkte, voornamelijk als zelfstandig boer, er waren weinig arbeiders, waren er niet veel mensen die binding hadden met de SDAP, de arbeiderspartij.

Door gebrek aan ervaring met politieke partijen ontbrak het de meeste mensen aan helder politiek inzicht en omdat men tot dan toe vooral op het eigen dorp gericht was had men ook weinig idee over wat er verder op het wereldtoneel speelde.

In de vooroorlogse jaren was het standpunt van de NSB dat zowel kapitalisme als communisme een gevaar vormden. En dat de oplossing van de landbouwcrisis lag in de opbouw van een klasseloze sociale volksgemeenschap en bevrijding van de geknechte boeren. Onder invloed van de ontwikkelingen in nazi-Duitsland, onder leiding van Adolf Hitler, radicaliseerde de partij. Daarbij werden steeds frequenter antisemitische standpunten ingenomen.

Toen er in 1939 opnieuw verkiezingen waren, was er een sterke daling van het aantal NSB-stemmers. De stemmenaanhang was landelijk toen tot ca. 4% gedaald. In Drenthe echter haalde men nog ruim 8%, en in de gemeente Anloo ruim 29%.

Maar in Anderen was het aantal NSB-stemmers nog 57%, weer het hoogste percentage in Nederland!

Ondanks de hoge verkiezingspercentages had de NSB in Drenthe niet veel leden, in 1939 ruim 600, waarvan bijna de helft in Noord-Drenthe en ca. 80 in de gemeente Anloo. Na mei 1940 (begin oorlog) steeg het ledental aanvankelijk sterk met een maximaal aantal medio 1943, 3.000 leden in Drenthe waarvan ca. 50% in Noord-Drenthe en ca. 400 leden in de gemeente Anloo. In Anderen waren enkele mensen lid van de NSB.

Op de gewestelijke landdag van de NSB in Rolde in 1941 was de toeloop enorm. Op de zandverstuiving 'Boerdennen' zaten duizenden deelnemers, waaronder enkele Duitse autoriteiten. Leider Mussert sprak de menigte toe en beloofde hulp aan de boeren. Na medio 1943 (melkstaking) ging het snel bergafwaarts en eind 1944 viel de partij uit elkaar.

Anderen in de oorlog

De jonge mannen uit Anderen die bij het begin van de oorlog waren gemobiliseerd kwamen allen ongedeerd terug.

Van de 57 gezinnen waren minstens 12 uitgesproken pro-Duits. Enkele kinderen van NSB'ers sloten zich aan bij de NJS (nationale jeugdstorm) in Rolde en zes personen waren bij de WA (de Weerbaarheidsafdeling van de NSB; de in zwarte uniformen gestoken en bewapende ordedienst en knokploeg.)

Naarmate de oorlogsjaren verstreken begon men in te zien dat het sociaal-nationalisme ook veel nadelen had en daardoor werden de onderlinge verhoudingen moeilijker.

De ommekeer kwam eind april 1943 toen het tijdens de melkstaking tot een aanvaring kwam tussen de verschillende kampen.

De melkstaking, door onder andere boeren, was naar aanleiding van de Duitse proclamatie dat alle bijna 300.000 Nederlandse militairen, die in mei 1940 tegen de Duitse invallers hadden gevochten, zich opnieuw moeten melden en zouden worden teruggevoerd in krijgsgevangenschap.

Tijdens deze staking leverde een aantal boeren geen melk aan de zuivelfabriek en werd er niet meer op het land gewerkt. NSB-boeren uit het dorp wilden de stakers aangeven bij de Duitse bezetter. Deze pro-Duitse boeren dropen af toen de plaatselijke caféhouder (zelf een NSB'er) zou hebben verklaard dat zijn telefoon (de enige in het dorp) stuk was. Elders in het land zijn vele burgers door de Duitsers geëxecuteerd wegens deze staking. Dat is in Anderen door de actie van de caféhouder voorkomen. In de zomer van 1943 werden meerdere jonge mannen uit Anderen opgeroepen voor de Arbeitseinsatz in Duitsland. Ook kreeg men in Anderen te maken met toenemende luchtgevechten, twee neergeschoten Duitse jachtvliegtuigen en neervallende bommen. Hoewel er voldoende te eten was werd de schaarste aan diverse producten (koffie, kleding, schoenen, fietsbanden) in de loop van de oorlog steeds nijpender.

Anderen na de oorlog

Nadat de Duitse bezetter in 1945 eindelijk was verslagen werden in Anderen ca. 15 NSB'ers door de Binnenlandse Strijdkrachten opgepakt. De meesten werden per fiets afgevoerd naar Eext waarbij wel eens klappen zijn gevallen. Een gevluchte WA'er werd later gearresteerd. Een tiental van hen werd vanwege collaboratie en landverraad gedetineerd in Kamp Westerbork en bij berechting voor 10 jaar het kiesrecht ontzegd. Sommigen werden ook nog veroordeeld tot het betalen van een boete en sommigen werd het Nederlanderschap afgenomen. Twee personen uit Anderen zijn als gevolg van de mishandelingen in Kamp Westerbork overleden.

Meer info

Meer info over de NSB in de gemeente Anloo is te lezen in het boek: 'Gerhardus Dieters en de radicalisering van de NSB door drs. S. Nijborg. Het boek is aanwezig in onze bibliotheek.

Tijdens de 75-jaar-vrijheids-brunch, op zondag 8 mei in Oes Stee, organiseren wij een tentoonstelling met info over Anderen in de Tweede Wereldoorlog.

7 mei Live at Olympus

Indie-folk, folk-rock, indie-rock... Welk label je het ook geven wil, Live At Olympus is een ongepolijste afwisseling van energieke en intieme muziek die een sprankje - of misschien wel een flinke dosis geluk in je omhoog wil brengen. De sound van LAO kenmerkt zich vooral door de kern van 2 muzikanten en de instrumenten die ze bespelen: Dirk-Jan speelt op een zelfgebouwde elektro akoestische hollow-body telecaster gitaar en Tsveta op een bloedmooie Bulgaarse klassieke viool. Voor de komende tour hebben ze hun bevriende conservatoriumstudenten – Joost op bas en Chris op drums – aan de band toegevoegd. Naast gepassioneerde musici laat de muziek van Live At Olympus zich kenmerken door kleurrijke harmonieën en pakkende melodieën. De energieke - soms metrisch afwijkende - maar lekkere grooves nodigen uit om alle beweging die ergens in je lijf verstopt zit de vrije loop te laten. Verhalende songs, emotionele songs, up-tempo songs, je komt ze allemaal tegen in het repertoire van Live At Olympus.

21 mei – KRYSTL

Krystl is geen onbekende in de Nederlandse popmuziek.

In 2009 werd ze getekend door Universal Music. Haar carrière maakte vervolgens in 2010 een vliegende start door het succes van haar eerste hitsingle Golden Days. Inmiddels heeft de zangeres twee solo albums uitgebracht met daarop succesvolle radio-singles als Bottles, Fool For You, Golden Days en Circles. Dit resulteerde in een Edison, een 3FM Award en een Buma Award.

Krystl deed verschillende clubtours en theatershows, speelde op festivals als North Sea Jazz en Concert at SEA en zong duetten met Marco Borsato en BLØF.

In 2017 kwam haar elektronische single Losing My Head uit. De song werd op de dag van uitkomen meteen bekroond tot NPO Radio 2 Top Song. Krystl's kerstsingle Wonderful Time, uitgebracht in hetzelfde jaar, stond op nummer 2 van de meest gedraaide Nederlandse kersthits en werd meer dan 1 miljoen keer op Spotify beluisterd. In november 2020 bracht ze de popballade A Good Year Without You uit.

4 juni – VanWijck

VanWyck, het alter ego van Christien Oele, komt met haar immer betoverende sobere alt-folk naar Anderen. Met haar rijke teksten en nuchtere alt-folk muziek trekt de Amsterdamse singer-songwriter VanWyck vergelijkingen met Leonard Cohen, Natalie Merchant en Laura Marling.

Ze bracht haar eerste EP Tanned Legs uit in 2015 en kreeg internationale bekendheid. Haar debuutalbum, An Average Woman, kwam in januari 2018 uit op haar eigen Maiden Name Records en werd door de Nederlandse muziekmagazines geprezen als een van de beste releases van een autochtone artiest in jaren. VanWijck komt met Reijer Zwart en Marjolein van der Klauw op gitaar en achtergrond zang.

Reserveren voor alle optredens kan via Nijend24.nl of bel Ingrid 06-51511111

Beide volgende pagina's bieden informatie over het op 11 en 12 juni a.s. te houden zomerfeest.